

Tema: Føroyksa ullin

Karin og Árni Brattaberg hava rikið ullvøruframtøkuna Sirri í Vági síðani 1998 og brúka onga aðra ull enn føroyska í framleiðsluni, ið øll fer fram í Panevezys í Litava. Síðani 2000 hava tey keypt eina stíva helvt av allari tí føroysku ullini, til samans 500-600 tons. – Vónandi kunnu vit halda fast um bert at brúka føroyska ull, men steðgar innsavningin, hava vit bara ull niður fyrri til eitt árs framleiðslu, sigur Árni Brattaberg

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

Brattaberg:

ONKUR MÁ TAKA ÁBYRGD

SIRRI KEYPIR FEGIN ULLINA, NÚ ÁSEYÐAROYTINGIN ER FYRI, MEN ULLKLÆDNAFYRITØKAN FER IKKI AT TAKA STIG TIL NAKRA INNSAVNING AV ULLINI. TAÐ ORKA VIT IKKI MEIRA, SIGUR ÁRNI BRATTABERG, STJÓRI. HANN HELDUR, AT LANDBÚNAÐURIN OG POLITISKI MYNDUGLEIKIN MUGU TAKA ÁBYRGDINA, OG AT ULLIN MÁ Á FÍGGJARLÓGINA VIÐ EINARI HÁLVARI MILLIÓN UM ÁRIÐ, UM VIT IKKI AFTUR SKULU ENDA VIÐ AT BRENNNA ELLA TYRVA MEGINPARTIN AV FØROYSKU ULLINI

Ingolf S. Olsen

Longu fyrri tveimum árum síðani gjørdur Karin og Árni Brattaberg í Vági, ið eiga føroyska brandið og ullklædnaframtøkuna Sirri, greitt, at tey góvust at ferðast kring landið at keypa ullina, tá áseyðaroytingin var av. Tað høvdu tey gjørt í 13 ár tá. Í fjør vóru tey tó og lögdu lag á, tá ALS stóð fyrri innsavningini, og tey keyptu eisini at kalla alla ullina.

Men nú roytingin er fyrri í ár, og fjøllini verða gingin, er aftur óvissa um, hvørt tað slepst av við ullina, og Árni Brattaberg, stjóri í Sirri, er avgjørdur um, at tey fara ikki aftur at átaka sær tað stóra og strævna arbeiðið at fartast kring alt landið eftir ull.

– Eg verði 69 fyrsta dagin, og Karin er 70, so tað lívið orka vit ikki longur. Vit keypa fegin ullina, men landbúnaðurin – feløgini í landbúnaðinum og ikki minst politiski myndugleikin – mugu taka ábyrgd av, at ullin kemur til haldar og ikki verður brend. Tað er jú eisini brot á lógina at brenna ullina, sigur hann.

10 KRÓNUR KILO

Tá Sirri keypti ullina og sjálvt stóð fyrri inn-

savningini, var skipanin so, at fólk annað-hvørt kundu fáa fyra krónur fyrri kilo ella ullvøru í býti. Tað riggaði væl, men Árni Brattaberg heldur, at skulu vit hava eina støðuga skipan, sum tryggjar, at fólk tímir at fáa ullina til haldar, so má prísurin upp á minst 10 krónur kilo fyrri góða ull.

– Men skal tað hanga saman, so má almennur stuðul á eina hálva milliún krónur um árið til. Landbúnaðurin fær stuðul frammanundan, og eg haldi absolutt, at ulla-framleiðslan eisini eigur at stuðlast, so hetta góða og aldargamla tilfeingið ikki bara verður koyrt burtur, sigur Árni Brattaberg.

Tá ALS stóð fyrri innsavningini í fjør, stuðlaði Búnaðargrunnurin verkætlanini við sløkum 220.000 krónum, og IRF stillaði bingjur upp kring landið at lata ullina í og flutti hana síðani ókeypis til innsavningar-miðstöðina á Royndarstöðini hjá Búnaðar-stovuni í Kollafirði. Ullin bleiv sambært verkætlanarfrágreiðingini hjá ALS avroknað við 6,48 krónum fyrri kilo.

– Tann prísurin er ov lágur, men annars riggað skipanin í fjør óføra væl. Fyri IRF var tað væl sagtans eisini eitt gott gerðabýti, tí tað kostar teimum pengar at brenna ullina.

TRÚBFESTI

Tó at tað ikki hevur verið nakað pengaligt kvetti at gera sær ómak og leggja orku í at fáa ullina til haldar, hagraiða hana og selja hana til Sirri, hava nógvir bøndur og traðarmenn kortini verið sera trúgvir leverandørar, sigur Árni Brattaberg. Stívliga helvtin av allari tí føroysku ullini kemur til haldar, og síðani 2000 hevur Sirri keypt nóg tann størsta partin.

– Tey flestu seta eina æru í at fáa ullina til haldar, og halda tað vera skomm at koyra hana burtur. Eisini á støðum, haðani tað er torført at flyta ullina, hava tey verið sera trúgv. Til dømis á Skarði, haðani vit hvørt ár hava fingið ull. Men í fyrraárið hevði viðrað so illa, at ullin av Skarði ikki var komin til Kollafjarðar dagin fyrri, at evsta freistin at koma við henni var úti, so eg hevði avskrivað hana. Men mín sann, um hon ikki stóð har dagin eftir, sigur hann.

Men tað er ikki bara fyrri skomm skyld, at tað hevur týðning at fáa ta føroysku ullina til haldar, hóast hon ikki longur er tað gullið, hon var í forðum. Føroysk vørumerki – brand – ið hava vunnið altjóða viðurkenning, eru vordin til við stóði í føroysku ullini og før-

oyskum bindingarsíði og -sniði: Sirri, Guðrun og Guðrun, Navia og Snældan.

STUÐUL MÁ TIL

– Verður rætt atborið við gagnnýtslu av ullini og góðari marknaðarføring, so kann figgjarligt grundarlag helst skapast undir føroyskari ullvøruframleiðslu, soleiðis at hon einaferð verður stuðulsfri. Men sum er, er neyðugt við stuðli, og tað má gerast við einari fastari játtan á figgjarlógini, so trygd hvørt ár verður fyrri, at tey, ið hava seyð, sleppa av við ullina, sigur Árni Brattaberg.

Sirri hevur alla sína framleiðslu í Panevezys í Litava, men brúkar bara føroyska ull til sínar ullvøru. Hvør lagnan hjá fyrri-tøkuni verður, um føroyska ullainnsavningin steðgar, veit Árni Brattaberg ikki.

– Tað mugu vit taka stóðu til til ta tíð, um tað verður so illa statt. Ein móguleiki er sjálvsagt at sleppa føroysku ullini og fara at brúka útlendska í staðin, men tað vildi verið stórt spell, sigur hann.